

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde

RĪGAS REĢIONĀLĀ NODAĻA

Pils iela 22, Rīga, LV - 1050, tālr. 67213757, e-pasts riga@mantojums.lv, www.mantojums.lv

Rīgā

2020.gada 5.augustā

Nr. NKMP/2020/14.1-07/3572

NORĀDĪJUMI

par valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa

“Koka savrupmāja”

(valsts aizsardzības Nr. 8571)

saglabāšanu un izmantošanu

adrese: **Rīga, Aptiekas ielā 7**

(kadastra Nr. 0100 016 0167 001)

1. Norādījumu adresāts. Latvijas valsts veselības ministrijas personā, adrese: Rīga, Brīvības ielā 72, LV-1010. Informācijai: VAS “Valsts nekustamie īpašumi”, adrese: Talejas iela 1, Rīga, LV-1026.

2. Objekta atrašanās vieta. Rīga, Aptiekas iela 7, būves kadastra apzīmējums – 0100 016 0167 001.

3. Konstatētie apstākļi.

3.1. Ēka Rīgā, Aptiekas ielā 10 ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis „*Koka savrupmāja*” (valsts aizsardzības Nr.8571). Teritorijas kopējā platība 2536 m² ar noteiktu kultūras pieminekļa individuālās aizsardzības zonu.

Objekts šobrīd spēkā esošajā Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļauts ar Kultūras ministrijas 05.09.2005 Rīkojumu Nr.167, publicēts laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” 05.10.2005.

3.2.Saskaņā ar Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr.100000142921 II daļas 1.iedaļas 1.1. ierakstu, īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu nostiprinātas Latvijas Valstij, Latvijas Republikas Veselības ministrijas (nodokļu maksātāja kods 90001474921) personā.

3.3. Arhitektūras pieminekļa aktuāla vizuālā apskate veikta 24.07.2020.

3.4. *Koka savrupmāja* (kadastra Nr.0100 016 0167 001) atrodas Rīgā, Aptiekas ielā 7.

Ēka celta 20.gs.sākumā. Ēkas projekts nav saglabājies un autors nav zināms. Ēka celta kā rūpnieka privātmāja, ap kuru atradās ražošanas ēkas. Fasāžu arhitektūra veidota vēlajam jūgendstilam raksturīgā neoklasicisma stilistikā ar klasicismam atbilstošu detaļu pielietojumu (puskolonnas, pilastrī, logailu apmaļu forma). Katra fasāde veidota atšķirīgi. Galvenā fasāde veidota ar divpakāpju rīzalītu. Ieeja akcentēta ar izvirzītu trapecveida veltveri. Virs tā paceļas garenie kāpņu telpas logi, kas izbūvēti erkera veidā. Ieejas veltverim izmantoti doriski, bet centrālajam rīzalītam un kāpņu telpas logiem – joniski kapitēļi. Pirmā stāva logailām dekoratīvas apmales. Ēka celta stāvbūves konstrukcijā uz mūra cokola, apšūta ar profilētiem dēļiem; fasādes bagātīgi dekorētas ar pilastrīem, puskolonnām, starpstāvu joslām un dzegām ar bagātīgu profilējumu un stiklotu erkeri ielas fasādē. DA fasādē ir vēlāka laika piebūve mūra konstrukcijā, apmesta. Ēkai saglabājusies gandrīz visa sākotnējā fasāžu apdare. Fasāžu dekoratīvā apdare daļēji bojāta mitruma iespaidā, dažviet zudusi. Jumta iesegums cinkotā skārda, jauns. Ieejas halles sienu apdare veidota no koka paneļiem. Uz otro stāvu ved dekoratīvi veidotas platas koka kāpnes. Kāpnes izgatavotas no ozola ar dekoratīvu kāpņu margu un panelējumu laida sānu un apakšējās plaknēs. Ārdurvis vēsturiskās. Visi logi ēkas fasādēs ir jauni, pat tie, kas izgatavoti no koka 20.gs.beigās, daudzviet aizstāti ar stikla pakešu logiem baltos plastikāta rāmjos. Oriģinālie logi saglabājušies nelielā skaitā un tikai kā iekšējās vērtnes ar vitražām kāpņu telpā un vestibilā. Sākotnējās durvju vērtnes saglabājušās 1.stāvā (durvju ailās hallē un gaitenī; hallē izmantotas viena veida ozolkoka durvis ar stiklojumu, gaitenī – tradicionālās pildīņu durvis). Kāpņu telpā un hallē grīda ieklāta ar ozolkoka parketa dēļīšiem. Telpu sienas un griesti gludi apmesti.

Vizuāli Ēkas saglabātības stāvoklis kopumā vērtējams kā apmierinošs.

3.5. Arhitektūras pieminekļa saglabājamās vērtības: *Ēkas vēsturiskais apjoms; fasāžu dekoratīvā apdare; ēkas oriģinālā konstruktīvā sistēma, kultūrvēsturiski vērtīgais plānojums, oriģinālie būvgaldniecības izstrādājumi (tai skaitā vēsturiskie logi ar vitrāžām, durvis, kāpnes).*

Ja Ēkai tiek plānoti konservācijas, restaurācijas, remonta vai rekonstrukcijas darbi, pirms būvdarbu projekta izstrādes jāveic Ēkas (arhitektūras pieminekļa) arhitektoniski – mākslinieciskā inventarizācija vai izpēte. Ēkas vai atsevišķu tās daļu tehniskais stāvoklis konstatējams, sertificētam būvinženierim sagatavojot tehniskās apsekošanas atzinumu. Uz rakstiska pieprasījuma pamata Pārvaldē saņemama Uzziņa (Pārvaldes sagatavoti īpašie nosacījumi, plānojot Ēkas atjaunošanu).

4. Lēmuma pamatojums.

4.1. Ņemot vērā Būves statusu Latvijas kultūras mantojuma aizsardzība sistēmā, tās izmantošanu un saglabāšanu nosaka likums “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” (turpmāk – Likums) un 26.08.2003 Ministru kabineta Nr.474 “Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu” (turpmāk – Noteikumi Nr.474).

4.2. Saskaņā ar Likuma 1.pantu Latvijas Republikā kultūras pieminekļi ir kultūrvēsturiskā mantojuma daļa ar vēsturisku, zinātnisku, māksliniecisku vai citādu kultūras vērtību, kuru saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas valsts un tautas, kā arī starptautiskajām interesēm. Likuma 11.pants noteic īpašnieku pienākumu nodrošināt to īpašumā esošo kultūras pieminekļu saglabāšanu, ievērot normatīvajos aktos noteiktās kultūras pieminekļu aizsardzības prasības, kā arī Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) izsniegtus norādījumus – individuāli katra kultūras pieminekļa tipoloģijai, stāvoklim u.c. apstākļiem izstrādātas specifiskas prasības. Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.474 45.punktu, kultūras pieminekļa īpašniekam izsniegtajos norādījumos tiek noteikts kultūras pieminekļa, tā teritorijas un aizsardzības zonas uzturēšanas režīms un saimnieciskās darbības ierobežojumi, lai novērstu saglabājamo un aizsargājamo kultūrvēsturisko vērtību iznīcināšanu vai bojāšanu.

5. Lēmums.

Lai nodrošinātu Arhitektūras pieminekļa saglabāšanu, īpašniekam tiek izsniegti norādījumi par Arhitektūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu:

5.1. Arhitektūras pieminekļi jāuztur sakoptā stāvoklī un tā uzturēšanas, kopšanas un remonta darbi jāveic savlaicīgi.

5.2. Arhitektūras pieminekļi jānodrošina pret bojāšanos (stāvokļa pasliktināšanos), ko izraisa mitrums, sals u.c. klimatiskā iedarbība, kā arī nodrošināma ugunsdrošība.

5.3. Arhitektūras pieminekļi un tā tuvumā nav pieļaujams izvietot eksplozīvas, ugunsnedrošas, ķīmiski aktīvas vai citas vielas, kas var Būvi apdraudēt, kā arī iekārtas, kas izraisa vibrāciju, un vidi degradējošas materiālu krautuves.

5.4. Arhitektūras pieminekļi nav pieļaujama tāda saimnieciskā darbība, kas var apdraudēt tā saglabāšanu. Nosakot Arhitektūras pieminekļa izmantošanas veidu, jāņem vērā Arhitektūras pieminekļa funkcijas atbilstība sākotnējai (dzīvojamā ēka), kā arī Arhitektūras pieminekļa saglabājamās vērtības.

5.5. Īpašnieka pienākums ir informēt Pārvaldi par bojājumiem, kas radušies Arhitektūras piemineklim.

5.6. Pirms būvdarbu (konservācijas, restaurācijas, remonta, rekonstrukcijas) projekta (būvprojekta) izstrādes jāveic Arhitektūras pieminekļa arhitektoniski – mākslinieciskā inventarizācija vai izpēte. Ja izpēti paredzēts veikt ar metodēm, kas var pārveidot Arhitektūras pieminekli (piemēram, zondāžas), izpētes darbiem jāsaņem rakstiska Pārvaldes atļauja Noteikumos Nr.474 noteiktajā kārtībā.

5.7. Arhitektūras pieminekļa restaurācijas, remonta vai rekonstrukcijas gadījumā atjaunojamas objekta saglabājamās vērtības: *Ēkas vēsturiskais apjoms; fasāžu dekoratīvā apdare; ēkas oriģinālā konstruktīvā sistēma, kultūrvēsturiski vērtīgais plānojums, oriģinālie būvgaldniecības izstrādājumi (tai skaitā vēsturiskie logi ar vitrāžām, durvis, kāpnes).*

5.8. Pirms Arhitektūras pieminekļa pārveidošanas darbiem (konservācija, restaurācija, remonts vai rekonstrukcija) Īpašnieka pienākums ir saskaņot attiecīgo darbu projektu (būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu noteiktajā kārtībā – būvprojektu) Pārvaldē un saņemt Pārvaldes rakstveida atļauju Noteikumos Nr.474 noteiktajā kārtībā.

5.9. Arhitektūras pieminekļa kopšanai, uzturēšanai un citai saimnieciskai darbībai, kas tiek veikta, izmantojot oriģinālam atbilstošus materiālus un tehnoloģiju, Arhitektūras pieminekli nepārveido un nesamazina tā kultūrvēsturisko vērtību, nav nepieciešama īpaša Pārvaldes atļauja. Taču 10 dienas pirms minēto darbu sākšanas par tiem rakstiski jāinformē Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes Rīgas reģionālā nodaļa (e-pasts: riga@mantojums.lv).

5.10. Nav pieļaujama Arhitektūras pieminekļa atsevišķu daļu atsavināšana, kā arī zemes sadalīšana, ja tādējādi tiek apdraudēta Arhitektūras pieminekļa saglabāšana, par to atzinumu sniedz Pārvalde.

5.11. Īpašnieka pienākums ir rakstiski informēt Pārvaldi par nodomu atsavināt Arhitektūras pieminekli (tā daļu). Atsavināšana var notikt, ja Pārvaldes Rīgas reģionālās nodaļas valsts inspektors ir apsekojis Arhitektūras pieminekli un nākamais tā īpašnieks ir iepazīstināts ar norādījumiem par Arhitektūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu.

5.12. Īpašnieka pienākums ir nodrošināt Pārvaldes amatpersonām (darbiniekiem) pieeju arī Arhitektūras pieminekļa publiski nepieejamajā daļā, iepriekš savstarpēji saskaņotā laikā.

6. Norādījumu pamatojums.

Likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 1. un 3.pants, 5.panta otrā daļa, 8.pants, 11.pants, 14.panta otrā daļa, 19., 20., 21. un 22.pants, 24.panta pirmā daļa, 26.panta otrās daļas 1.punkts. Ministru kabineta 26.08.2003 noteikumu Nr.474 "Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu" 21., 22., 42., 43., 44., 45., 47., 51.1., un 52.punkts.

Šajos norādījumos minēto likumu un Ministru kabineta noteikumu teksts pieejams interneta vietnē www.likumi.lv.

Šis lēmums stājas spēkā ar tā paziņošanu adresātam un viena mēneša laikā to var apstrīdēt ar iesniegumu Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes vadītājam (Pils ielā 17/19, Rīga, LV-1050).

Pārvalde informē, ka Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma (turpmāk – NILLTFNL) 30.panta pirmās daļas 1.punktu valsts nozīmes kultūras pieminekļa īpašniekam, kā NILLTFNL subjektam ir pienākums nekavējoties ziņot Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam par katru konsultētu, plānotu, pieteiktu, uzsāktu, atliktu, veiktu vai apstiprinātu neparastu darījumu, kura pazīmes atbilst vismaz vienai no Ministru kabineta 14.11.2017. noteikumos Nr. 674 "Noteikumi par neparasta darījuma pazīmju sarakstu un kārtību, kādā sniedzami ziņojumi par neparastiem vai aizdomīgiem darījumiem" noteiktajai neparasta vai aizdomīga darījuma pazīmei.

Konsultācijas par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu Jūs varat saņemt Pārvaldes Rīgas reģionālajā nodaļā Rīgā, Pils ielā 22, iepriekš zvanot pa tālr. 67213757, 66164796, 26400810, vai rakstot uz e-pasts: riga@mantojums.lv.

Rīgas reģionālās nodaļas vadītājas p.i.

/paraksts/*

Ilze Balode

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu.

Dace Cebule 67213757
dace.cebule@mantojums.lv